

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

2021-01-28

Seimo Valdybai

Seimo Seniūnų sueigai

DĖL SEIMO LAISVĖS KOVŲ IR VALSTYBINĖS ATMINTIES KOMISIJOS PIRMININKO

Tėvynės Sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narys Valdas Rakutis, einantis Seimo Laisvės kovų ir istorinės atminties komisijos pirmininko pareigas, savo viešai išplatintame 2021 m. sausio 27 dienos straipsnyje „Tarptautinė Holokausto diena ir istorinė atmintis“ išsakė teiginius, kuriais dėl Holokausto tragedijos kaltino ir Holokausto aukas – žydų tautą. Jis teigė: *„Juk holokausto vykdytojų netrūko ir pačių žydų tarpe, ypač getų savivaldos struktūrose. Mes turime garsiai įvardinti šiuos žmones ir pasistengti, kad panašių į juos neatsirastų vėl. Bet taip pat atsakyti į klausimą, kokios buvo pačių žydų pažiūros, kokios idėjos paskatino daliai žydų bendradarbiauti su sovietų valdžia, užimti svarbias pareigas represinėse sovietų struktūrose.“*

Tokiu būdu, naudojantis Seimo tribūna, platinama vadinamoji „dvigubo genocido“ teorija. Ši teorija tėra būdas rasti priežastį, kaip pateisinti tai, kas yra moraliai nepateisinama – Holokaustą. Anot šios teorijos skleidėjų, žydų tauta yra kalta dėl Sovietinės okupacijos, tad Holokaustas buvo arba pateisinamas arba neišvengiamas. Tai ne tik prasti argumentai, bet ir labai prastas XX a. vidurio istorijos bei Holokausto istorijos suvokimas. Kaltinant žydus ir taikant selektyvią abstrakciją ignoruojama nacistinės Vokietijos vieša ideologija ir motyvacija pradėti Antrąją pasaulinį karą. Oficialioje ir viešojoje nacių ideologijoje Antrasis pasaulinis karas buvo „naikinimo“ karas, nukreiptas, be kitų neapykantos objektų, prieš žydų tautą. Holokaustas yra pirmasis absoliutaus nužmogėjimo atvejis žmonijos istorijoje, kai visas valstybės prievartos ir administracinis aparatas buvo tikslingai ir sąmoningai naudojamas sistemingai ir masiškai naikinti vienos tautos atstovus. Verta paminėti ir tai, jog straipsnyje ir vėlesniuose komentaruose apie šį straipsnį Valdas Rakutis ir toliau painioja Holokausto ir genocido sąvokas, ir daro tai pakartotinai, galbūt irgi motyvuotai.

Pažymėtina, kad straipsnyje išreiškiama nuomonė, jog visuomenė nesupranta ar nesidomi Holokaustu *„nes girdime tik vieną pusę“*. Taip pat pažymi, kad *„Pirmiausiai, nėra aiškaus naratyvo, arba jis toks, kad priimti jį sunku.“* Argumentacija, kad aukų liudijimai nėra pakankami, jei negirdimas budelių balsas, ar kad aukų liudijimai nepriimtini, kelia rimtą susirūpinimą ar išvis suvokiama kaip tokie teiginiai skaudina šešių milijonų išžudytų žydų artimuosius ir vis dar gyvus, Holokaustą išgyvenusius žmones visame pasaulyje.

Žinant, kad Valdas Rakutis eina Seimo komisijos – ir būtent istorinę atminti saugančios – pirmininko pareigas, tad jo komentarai yra suprantami kaip atstovaujantys Seimą kaip instituciją, **kviečiame inicijuoti naujo Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininko paieškas ir inicijuoti Valdo Rakučio nušalinimą nuo Komisijos pirmininko pareigų.**

Atkreipiame dėmesį, kad tai nėra pirmasis Valdo Rakučio pasisakymas šia tema. Ypač nerimą kelia jo interviu portale bernardinai.lt, publikuotas 2020 11 12. Šiame interviu V. Rakutis teigia, kad „*žinoma, tas naratyvas apie lietuvių dalyvavimą Holokauste yra labai naudingas, kadangi diskredituoja 1941-ųjų Birželio 23-iosios sukilimą, nes jame, anot minėtųjų nedraugų, dalyvavo „žydšaudžiai“*“. Taip pat vėliau pabrėžia, kad „*manyčiau, kad, kalbant apie Birželio 23-iosios sukilimą, daug padaryta, bet daug ir nepadaryta, bet svarbiausia, jog neturime užsakymo iš valstybės. Mes išvis neturime valstybės užsakymų, tad, būdamas Seimo narys, rengiuosi tuo užsiimti.*“ Turint omenyje visas aukščiau išvardintas aplinkybes, kelia didelį nerimą, kad V. Rakučio pirmininkavimas Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos bus išnaudotas įgyvendinti jo atvirai išsakytus tikslus galimai kištis į istorijos mokslą siekiant ideologiškai palankių tyrimų ir jų išvadų.

Todėl **Valdo Rakučio tolesnis buvimas Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininko pareigose sąlygoja reputacinę žalą Seimui kaip institucijai**, ypač tarptautinėje erdvėje, ypač mūsų strateginių partnerių, Jungtinių Amerikos Valstijų visuomenės akyse.

Seimo narys

Gintautas Paluckas

Seimo narė

Dovilė Šakalienė

Seimo narys

Algirdas Sysas

Seimo narė

Orinta Leiputė

Seimo narys

Linas Jonauskas